

קד:

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

תורה אור

מסורת הש"ס

(א) ופי' שהכריז נפשו בדרך אלה כהמלו וישראל מתחלק לדברים אך ארבעה כפי הריש טהרות פירי מיה, (ב) ומפניה כפי שפיה לה, (ג) וז"ל הלה, (ד) וז"ל רבה, (ה) גיטין ט: פי' ופי' ומפניה מניה יג: ד"ה של אמתו ביד אמת שפיה מבר אה בני כלומר קודם שמייר כפי נפשו לה, (ו) פי' נטן כחומר הלה תחלה כשלה תמכת פסחים קכג, (ז) ופי' פרכי נכרות מי, ד"ה דרשי ופי', (ח) ופי' לתא וז"ל, (ט) ופי' בערוך ערך קלמטר א' אמת הירמיה שיה לפניו כמנהג הדם ולא חקר דבר רש"י הלל, (י) וירמיה, (יא) ופי' ופי' וז"ל לפני ד"ה מלאך, (כ) כפי: שאומות העולם,

וכי משוא פנים יש בדבר. והואיל וישראל רעים יותר מקדום למה לא נכפכו כקדום. לטון אחר וכי משוא פנים יש בדבר דהסתא כמיב ופי' המטעו הוא בעלמנו והכא כמיב שלח על ידי שליח: פדה ימיר. לטונה דבירושלים כמיב ידי נשים רחמיניות בשלו ילדיהן היו לברות למו שהיה מומנת חכמה ואוכלת כנה אלמנה רחמיניות היו ואילו כקדום כמיב יד עני ואביון לא החזיקה ומדה זו כפרה עליהם שלא נהפכו. לטון אחר מדה ימירה פורענות גדולה היתה בירושלים שילדיהם היו אוכלות זו עם זו וכמיב היו לברות למו ואילו כקדום כמיב גאון שנעת להם שלא טעמו טעם עוני הא למדת גדול פורענות ירושלים מפורענות קדום ולא היה משוא פנים בדבר: פלה. לטון מקלה כלומר כל האגריים פלסם הקב"ה ועשאו פסילים וכנשים כמסלה היו והיינו דמיא למטבע שנספל ואין לו תקנה: מטי מה הקדים פ"ה לע"ן. כרוב האלפא ביתא שבאזכה: מפני מרגלים. שהקדימו מאחר פיהם עד שלא ראו בנין: עונס פטס לנס. שהכניסו מ מולאס טעמם בלחמם של ישראל שהלכה הוא להם כשחולין אותן: אלו הדיינים. מטה משפט בשביל עונותיהם היו להם עמי למאכל ארבינו: מלמדי סינוקים. שעושין מלאכות רמיה: מי מנאן. להך מלכס והאדיות דקמי נממני' אין להם חלק: עוד אחד. שלמה: דיוקנו. של דוד אביו נשתטע לפנייהם שלא למנומו עמהם: כל ימיכז לפני חשוכים. כגיהנס: לפני מלכיס יסיכז. כגן ערן ולא לפני חשוכים: המעמך ישלמנה. וכי עליכס לשלם תשלומי עונאי לחדס שאחס מלאכיס כי בשלמה לומר שאין לו חלק לעולם הכל: כי אסם כסחר ולא אפי. וכי הנחירה כנס מליה ולא כי לומר מי שיש לו חלק ומו אין לו חלק הלא כי הדגדג מלי: דורשי רשומים. דורשי פסוקים כדמיב (דניאל) את הרשוס ככתב אמת היו אומרים שלכולם יש להם חלק אפילו למנשה וירבעם ולאחאב: לי גלעד ולי מנשה. עלי כסבל עונס כדי שיהו חס וחס: מנשה כממעטו. מנשה כן חוקיהו: דקא

א"ל אחד מהם לחבירו גמל שמהלכת לפנינו סומא באחת מעיניה ומעונה שתי נודות אחת של יין ואחת של שמן ושני בני אדם המנהיגים אותה אחד ישראל ואחד נכרי אמר להן [שבאי] עם קשה עורף מאין אתם וידעין אמרו לו גמל מעשבים שלפניה מצד שרואה אוכלת מצד שאינה רואה אינה אוכלת ומעונה שתי נודות אחת של יין ואחת של שמן של יין כמטמף ושוקע ושל שמן כמטמף וצף ושני בני אדם המנהיגים אותה אחד נכרי ואחד ישראל נכרי נפנה לדרך ישראל נפנה לצדדין רדף אהריהם ומצא כדבריהם בא ונשקן על ראשן והביאן לביתן ועשה להן סעודה גדולה והיה מרקד לפניהם ואמר ברוך שבתו ברועו של אברהם ונתן להם מחמכתו ובכל מקום שהן הולכים נעשין שרים לאדרוניהם ופטרין [והלכו] לבתיהם לשלום יבכה תבכה בליה שתי בכיות הללו למה אמר רבה אמר רבי יוחנן אחד על מקדש ראשון וליה שנאמר ויתשא כל העדה ויתנו את קולם ויכבו העם בליה הוא אמר רבה א"ר יוחנן אותו היום ליל ט' באב היה אמר להן הקב"ה לישראל אתם בכיתם בכיה של חנם ואני אקבע לכם בכיה לדורות ד"א בליה שכל הבוכה בליה קולו נשמע ד"א בליה שכל הבוכה בליה כוכבים ומולות בוכין עמו ד"א בליה שכל הבוכה בליה השומע קולו בוכה כנגדו מעשה באשה אחת שכנתו של רבן גמליאל שמת בנה והיתה בוכה עליו בליה שמע רבן גמליאל קולה ובכה כנגדה עד שנשרו ריבי עיניו למחר הכירו בו תלמידיו והוציאו משכונתו ודומעתה על לחיה אמר ר' רבא אמר ר' יוחנן כאשה שבוכה על בעל געוריה שנאמר יאלי כבתולה חגורת שק על בעל געוריה יהיו צריה לראש אמר ר' רבא אמר רבי יוחנן ואי כול המוצר לישראל נעשה ראש שנאמר א' כי לא מועף לאשר מוצק לה כעת

אחד מן הנשכים למצרו: גמל. זו שמהלכת לפנינו סומא מזד ימין ופעמים מזד שמאל כדכמה הוראה שאוכלת מכאן ומכאן אלא מזד שרואה אוכלת: יין מטמף ושוקע. כקרקע ורואין אנו בין גמל ורמיה הטיפין שנפלו כשעברה ומגל אחר הטיפין של שמן שלפני: נפסו לדדין. שכן דרך ישראל להיות לנעו: רדף. השבאי לך הגמל והמנהיג ומלא כדבריהם. והאמרו ש'אומם יודים על אותו שבאי אדוניהם שהוא כן קלסתר מלך אשקיק' בלע"ז שהיה דיוקנו דומה למגמת פניו של אותו קלסתר של מלך שבנות הולדו: על עסקי לילה. לפי שבנו אותו לילה כזיית חס: קולו נשמע. יותר מניוס כלאמרינן בעלמא (יומא דף כ.) מפני מה אין הקול שנוטע זיוס כבללה שפטי נגלגל חמה המנסר כקיע והיינו דלמיב ככה חכמה בליה כדי שיהא קולה נשמע וירחמו עליה ויף על פי כן אין מנחס לה: כוכבים ומולות כוכים. שנכמרו רחמים עליו: כוכס כנגדו. מתוך שנשמע בהיה מרקד לבו של אדם השומע קולו לככות עמו: ריסי עינו. שער שנככת העין היה וסבל וכפלה על העין מרוב דמעות: אלו. קונו. קויה' מתמרגמין אליה: על בעל געוריה. שזוכה תמיד ומנניה דמעות: על לחיה. לטון למות וערות כגון לה ויכס: מכאן לקובלנא מן הסורס. כשארס מודיע זערו לאחר כריך שיארם לו לא תבא זלתי כן כמו שאלה אלו כי קשה הוא לשמוע שפעמים חחרת עליו והמקפיד על כך אין בו משום יחוס. ל"א לקובלנא כשיש לו זרה וידיענה לרביס קובלנא עקה. ל"א נגדי' דמתמרגמין קבל כחדס שאומר למצרו לא כנגדן אני אומר: וירדנה. ושקר אמתה והיינו עשאוני כעוברי דת שהיו נכס כקדום: טלף אליכס. נביא שהיו ממנו על המורגין כאלו צאה עליו זרה והמפקה לאחריס ואומר להם לישראל לא מהא לכם זרה כו. כמדומה לי נביא היה מדבר כנגד בני משה או כנגד השנטיס שלא הגלה נכודלנר: וירדנה. לטון שצירה כמו (גמנדכ מד) וירד מעיקרם כחדס המושל כחכרו להלקותו ולשנרו: הכי גרסינן ויגדל עון כה עמי מטמף סדוס

1. כבו תבכה בליה דומעתה על לחיה אן לה מנחס מכל אהריה כל רמיה כגדו בה היו לה לאיכס: איכה א ב את קולם ויבכו והעם בליה הורא: 2. אלו כבתולה חחרת שק על בעל געוריה: ויאל א ח 4. היה צריך לראש איכיה שלו כי י' חונה על רב פשעיה עולליה הלכו שבו לפני צר: איכה א ה 5. כי לא מועף לאשר מוצק לה כעת והאשון הקל ארצה ובלון ארצה נפתלי האחרון הכביר דרך היה עבר הירדן גליל הגויים: ישעיהו ח כג 6. לוא אליכם כל עברי דרך הכינו וראו אם יש מנאבו כמנאבו אשר עללי לו אשר דתה י' כיום הירן אפי: איכה א יב 7. וזו המטיר על סדוס ועל עמדה נפריה ואש טמא י' מן השקנים: בראשית טו כד 8. מפרום שלה אש בעמתי וירדה פרש רשה לרביי השבני אחר נתנו שפמה כל היום נדה איכה א יג 9. ויגדל עון בת עמי וקטאת סדוס התפוקה כמז רגע ולא חלו בה ידיו: איכה ד י 10. והנה זה היה עון סדוס אחריו נאן שבעת לחם ושולח השקט היה לו ולבנותיה וזו עני ואביו לא התפוקה: יחזקאל טו מט 11. דיו נשים דרעיות בשלו ולדיהן היו לברות למו בשבת רב עמי: איכה ד י 12. סלה כל אבירי אדני בקרבי קרא עלי מועד לשבר כרביי נה דרך אדני לבחולת בת ידודה איכה א טו 13. פשו עליך סידם כל אויביך שדקו ויחזקו שן אמרו בלעזו אך זה היום שקויתו פדאנו ראינו: איכה ב טו 14. הלא ידעו כל פעלי און אבלי עמי אבלי לחם י' לא קראו: הוליס יד ד 15. חזק איש מהיר במלאכתו לפני מלכיס יחזקב כל יחזקב לפני חשוכים: משלי ככ כט 16. המעמך ישלמנה כי קטאת כי אתה חבדר ולא אני משה ויעת איבו לר לנ 17. לי גלעד ולי מנשה ואפרים מעו ראשי וירדה מחוקקי מואב סיר רחמי על ארום אשליך נעלי עלי פלשת התרועע: הוליס ט י

הגהות הב"ח
(א) כפי דיוקנו של אביו והשתחוה לפסיה:

הגהות הגר"א
[א] נכס שפ"ח כ"ל חוקי. מחקק תיבת שאלמך: [ב] שם ומכיר ויגדל. מחקק ומכיר: [ג] שם שם סתוף וז"ל מנשה. מחקק כי מימת הללו:

הגהות מורה"ב
רנשבורג
[א] כמפורא כל המילר לפרטל נעשה ראש שפ"ח. מלת שאלמך מחקק:

לעני רש"י
אשקיק' [אישקצ'ור]. מלצר. ישי השקנים.

מוסף רש"י
דורשי רשומות. קשרים וסמנים הנללים כמורה (ברכות כד.)

הגהות הב"ח
(א) כפי דיוקנו של אביו והשתחוה לפסיה:

הגהות הגר"א
[א] נכס שפ"ח כ"ל חוקי. מחקק תיבת שאלמך: [ב] שם ומכיר ויגדל. מחקק ומכיר: [ג] שם שם סתוף וז"ל מנשה. מחקק כי מימת הללו:

הגהות מורה"ב
רנשבורג
[א] כמפורא כל המילר לפרטל נעשה ראש שפ"ח. מלת שאלמך מחקק:

לעני רש"י
אשקיק' [אישקצ'ור]. מלצר. ישי השקנים.

מוסף רש"י
דורשי רשומות. קשרים וסמנים הנללים כמורה (ברכות כד.)

הגהות הב"ח
(א) כפי דיוקנו של אביו והשתחוה לפסיה:

הגהות הגר"א
[א] נכס שפ"ח כ"ל חוקי. מחקק תיבת שאלמך: [ב] שם ומכיר ויגדל. מחקק ומכיר: [ג] שם שם סתוף וז"ל מנשה. מחקק כי מימת הללו:

הגהות מורה"ב
רנשבורג
[א] כמפורא כל המילר לפרטל נעשה ראש שפ"ח. מלת שאלמך מחקק:

לעני רש"י
אשקיק' [אישקצ'ור]. מלצר. ישי השקנים.

מוסף רש"י
דורשי רשומות. קשרים וסמנים הנללים כמורה (ברכות כד.)

הגהות הב"ח
(א) כפי דיוקנו של אביו והשתחוה לפסיה:

הגהות הגר"א
[א] נכס שפ"ח כ"ל חוקי. מחקק תיבת שאלמך: [ב] שם ומכיר ויגדל. מחקק ומכיר: [ג] שם שם סתוף וז"ל מנשה. מחקק כי מימת הללו:

הגהות מורה"ב
רנשבורג
[א] כמפורא כל המילר לפרטל נעשה ראש שפ"ח. מלת שאלמך מחקק:

לעני רש"י
אשקיק' [אישקצ'ור]. מלצר. ישי השקנים.

מוסף רש"י
דורשי רשומות. קשרים וסמנים הנללים כמורה (ברכות כד.)

הגהות הב"ח
(א) כפי דיוקנו של אביו והשתחוה לפסיה:

הגהות הגר"א
[א] נכס שפ"ח כ"ל חוקי. מחקק תיבת שאלמך: [ב] שם ומכיר ויגדל. מחקק ומכיר: [ג] שם שם סתוף וז"ל מנשה. מחקק כי מימת הללו:

הגהות מורה"ב
רנשבורג
[א] כמפורא כל המילר לפרטל נעשה ראש שפ"ח. מלת שאלמך מחקק:

לעני רש"י
אשקיק' [אישקצ'ור]. מלצר. ישי השקנים.

מוסף רש"י
דורשי רשומות. קשרים וסמנים הנללים כמורה (ברכות כד.)